

POSTOJNSKI
PREPIH

MAJ 2015 52 LETNIK 9

OBČINA
POSTOJNA

Vsakih štirinajst dni, vedno na isti dan in ob isti uri pripelje v vas bibliobus postojnske knjižnice. Njegove knjižne police sredi vasi odpirajo meje, širijo obzorja in duha, dajejo prosto pot domišljiji; naenkrat je na doseg roke množica dobrih zgodb. Sesticama Martini in Veroniki Matijašič iz Planine pomaga pri izbiri knjigic očka Alen.

Smrekarjevo domačijo so uradno odprli v petek, 15. maja.

Smrekarjeva domačija, preplet tradicije in sodobnosti

Uspešna prenova Smrekarjeve domačije v Grobiščah pomeni za lastnika, Melito in Boštjana Stegla, šele začetek nove poti. Nostalgija tradicije in trendi sedanosti se prepletajo tako v podobi kot ponudbi, zato je domačija lep primer dobre prakse in dobrodošla zapolnitev lokalne turistične ponudbe.

Novo poglavje opuščene Smrekarjeve domačije se je začelo leta 2009, ko sta se Steglova odločila za obnovo podedovane posesti. »Kmetijo je

bilo treba oživiti, predvsem pa ji dati dušo,« se spominjata **Melita in Boštjan Stegel**. Prenova je ob pomoči denarja z evropskih razpisov tekla hitro in uspešno. V petih letih so Steglovi propadajoči skedenj spremenili v sodoben gostinski prostor, postavili pomožne prostore s kuhinjo in zaključili nadomestno gradnjo objekta z apartmaji na mestu, kjer sta včasih stala hiša in hlev. Prenovo je spremljal tudi Zavod za varstvo kulturne dediščine iz Nove Gorice; zahteven projekt arhitekturne preobrazbe, kjer se prepletata tradicija in sodobnost, pa je prevzela **Aleksandra Leban Meze**.

Z željo po samooskrbi so Steglovi kmetijske površine razširili z dobrih 6 na 22 hektarov. »Več kot tri četrtine hrane, ki jo potrebujemo zase in za goste, nameravamo pridelati sami,« pravi Stegel in upa, da jim bo to v nekaj letih tudi uspelo. Dopolnjujejo tudi živinorejo. »Vzrejo oslov smo začeli že pred leti, danes imamo tudi slovensko avtohtono pasmo cikastega goveda, še letos pa bomo na kmetijo pripeljali krškopoljske prašiče.« Ponudbo bodo obogatili z lokalnimi pridelki z bližnjih kmetij. »Sodelovanje je bistveno za razvoj regije,« je prepričan Stegel, ki pričakuje predvsem obisk turističnih skupin.

Na RRA Zeleni kras ocenjujejo Smrekarjevo domačijo kot primer dobre prakse. »Vizija lastnikov se ujema s strateškimi usmeritvami turistične destinacije,« pravi **Mateja Simčič**, ki še posebej pozdravlja povečanje namestitvenih kapacitet in ponudbo lokalne eko hrane ter upoštevanje lokalnih posebnosti in tradicije. »To je pridobitev tudi na področju poslovnega in izobraževalnega turizma, ki je v regiji še pomanjkljivo, sodobnim trendom v ponudbi pa sledi tudi infrastruktura,« ugotavlja Simčičeva. Zadovoljna je tudi, da Smrekarjevi že uporabljajo tržno znamko Zeleni kras, ki se vse bolj uveljavlja.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Valter Leban.

Na poti se je skupini romarjev letos prvič pridružil tudi duhovnik Simon Kvaternik, župnik na Fužinah, ki je daroval mašo in blagoslovil znamenje.

Prvo znamenje, posvečeno Jakobovi poti

Delček znamenite srednjeveške romarske poti v španski Santiago de Compostela, do groba apostola Jakoba, poteka tudi preko Slovenije.

Okrog 300 km dolga pešpot je, kjer se le da, speljana mimo asfaltiranih cest, po poteh in stezah, po katerih so nekdaj hodili slovenski romarji. Začenja se na

Boljši sejem

Občina Postojna je v soboto, 9. maja, na parkirišču pred PTC Primorka organizirala 2. boljši sejem. Udeležba je bila brezplačna, potrebno je bilo le izpolniti prijavnico in telefonsko potrditi prisotnost.

Kljub temu da pogoji za udeležbo na tržnici zvenijo čisto preprosto in imamo doma vsi rabljene, pa tudi nove stvari, predmete, ki bi se jih radi znebili, mogoče celo iztržili zanje kakšen evro, ni bila udeležba nič kaj praznična. Le šest prodajalcev je skrbno zložilo svoje raznolike predmete in jim skušalo najti nove lastnike med maloštevilnimi radovedneži. Svojo osebno »kramo« lahko prodajajo le tiste osebe, ki čutijo, da se preraščajo, da imajo željo po novih dišavah in začimbah, da morajo za novo pot najprej zapustiti svojo uhojeno prašno cesto. Vztrajnost je verjetno edini način, s katerim bi lahko povečali udeležbo in obisk boljšega sejma. Če bi občina organizirala tržnico vsak mesec, bi se ta prireditve mogoče »prijela« in popestrila celoletno družabno dogajanje.

Besedilo in fotografija: Marino Samsa

Na drugem boljšem sejmu je sodelovalo šest prodajalcev.

Priznanje je prejel tudi Stanislav Freljih.

Na majski akciji precej novih krvodajalcev

Na majski krvodajalski akciji, ki jo je pripravilo Območno združenje Rdečega križa Postojna, so našli 240 krvodajalcev, od tega kar 35 novih.

gospodarstvo

Edina Javorova družba, ki posluje tekoče in izpolnjuje obveznosti do zaposlenih, so Opažne plošče.

Kdo bo presekal Javorovo agonijo?

Družba Javor Pivka, nekoč največje slovensko lesnopredelovalno podjetje, že nekaj časa bije bitko za preživetje. Po treh letih neuspešnega likvidacijskega postopka matične družbe se kriza zajeda tudi v hčerinski družbe. Edina družba, ki posluje tekoče in izpolnjuje obveznosti do zaposlenih, je Javor Opažne plošče. Na Prestranku se je zaradi pomanjkanja surovin proizvodnja že večkrat ustavila, plače so zamujale. Zdaj imajo delo še za nekaj časa in tudi marčevske plače so prejeli. V Pivki pa je proizvodnja obstala 4. maja. Zaposleni v družbah Javor Vežane plošče in Javor Lamelirani program v likvidaciji zamačkajo obljubljeni marčevsko plačo in izplačila iz januarja in februarja zaostalih obrokov plač. Po mesecih agonije je 54 zaposlenih v Javor Vežanih ploščah obupalo do te mere, da so sredi maja vložili predlog za stečaj te družbe. Njena usoda v dneh, ko nastaja ta zapis, še vedno ni jasna.

V Skupini Javor je bilo v letu 2008 zaposlenih 837 ljudi. Še pred koncem leta se je število povečalo za 195 delavcev KLI-ja iz Logatca, katerega pohištveni program, opremo, zaloge in zaposlene je prevzel Javor. Nova lastnika – podjetji Abama v lasti Saše Remca in Tom Mokronog, kjer je bil večinski lastnik Bruno Gričar, sta kupila skoraj 50-odstotni delež Javorja. Kljub gospodarski krizi sta imela velike načrte s širitvijo pohištvenega programa. A se niso izšli. Konec leta 2010 je ugasnila proizvodnja masivnih stolov na Baču, nepremičnine so v letu 2011 odprodali, proizvodnjo stolov iz masivnega lesa pa načrtovali v Pivki. Načrtovana selitev proizvodnje masivnih stolov z

V primerjavi s prejšnjimi majskimi akcijami je število približno razpolovljeno. »To pa ne pomeni, da je krvodajalcev vse manj in manj, ampak je število manjše, ker je bila tokratna akcija dvodnevna, in ne tridnevna kot običajno,« je pojasnila **sekretarka OZ RK Postojna Petra Šajn**. »Poleg tega so bili zaradi zadovoljivih zalog krvi na nacionalnem nivoju vabljeni predvsem krvodajalci z Rh negativno skupino.«

Najzaslužnejša krvodajalca za obdobje 2013–2015 sta **Emil Kragelj**, ki je kri daroval stokrat, in **Alojz Blažek** za 110-kratno darovanje krvi. Oba sta priznanji prejela že jeseni na prireditvi Prijatelji, ostanimo prijatelji. Ostala priznanja najzaslužnejšim krvodajalcem – jubilentom so podelili 16. aprila v dvorani postojnskega Kulturnega doma. Letos je priznanja in zahvale za dolgoletno sodelovanje na krvodajalskih akcijah prejelo 193 krvodajalk in krvodajalcev, med njimi tudi **Stanislav Freljih**, ki se je letos pri številki 109 kot krvodajalec upokojil.

Slavnostni govorniki, med njimi **predsednik RKS OZ Postojna - Pivka Luka Kaluža, podpredsednica Rdečega križa Slovenije Nataša Pirc Muser in strokovni sodelavec za področje krvodajalstva pri Rdečem križu Slovenije Boštjan Novak** so poudarili pomen te humanitarne dejavnosti in dejstvo, da je število krvodajalcev v naši regiji res visoko. Eden od krvodajalcev, **Branko Biščak** pa je zbranim predstavil izkušnjo, ki jo je doživel kot prejemnik krvi.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Foto Atelje Postojna

evrov čiste izgube. V družbi Javor Vežane plošče je bilo konec leta 2008 zaposlenih 144 ljudi, konec preteklega leta 93, družba pa je poslovno leto zaključila s 1400 evri čistega dobička. Javor Furnir je imel 777 tisoč evrov čiste izgube in 64 zaposlenih (konec leta 2008 109), Javor Lamelirani program pa 378 tisoč evrov izgube in 61 zaposlenih (v letu 2008 je bilo v celotnem pohištvenem programu zaposlenih 219 ljudi).

Od 5. marca 2015 je v postopku likvidacije še družba Javor Lamelirani program, kamor jo je s svojim sklepom »poslala« skupščina delničarjev navedene družbe.

Javor ima v Sloveniji blokirane bančne račune in posluje preko avstrijskih bank. Obveznosti do upnikov ne izpolnjuje – plače zamujajo, tudi socialni prispevki po navedbah zaposlenih niso bili plačani več kot poldrugo leto, dobavitelji pa zaradi neporavnanih računov ustavljajo dobavo surovin. Medtem se zaradi izvršilnih postopkov upnikov krči Javorovo premoženje. V Javor Furniru sta bili v zadnjih dveh mesecih že dve dražbi, na katerih je podjetje Publicus kupilo deset zemljišč in stavbo železničarskega doma. Zaposleni v Javor Lamelirani program v likvidaciji in Javor Vežane plošče so od 4. maja doma, proizvodnja stoji. Na delo se ne nameravajo vrniti, dokler ne dobijo izplačanih marčevskih plač. Likvidacijski upravitelj jim zagotavlja, da se dogovarja z novim vlagateljem (v preteklem tednu je prvi potencialni vlagatelj, tržinski Biring, odstopil od namere), ki bi z vložkom v Javor Vežane plošče omogočil izplačilo marčevskih plač in nabavo surovin za nadaljevanje proizvodnje. Ker zaposleni do preteklega četrta niso prejeli obljubljenih plač, je 54 delavcev Javorja Vežanih plošč 14. maja na sodišče vložilo predlog za stečajni postopek te Javorove družbe. Bojan Kramar, sekretar območne organizacije Zveze svobodnih sindikatov Slovenije za Primorsko in Notranjsko, še vedno upa, da bo likvidacijski upravitelj izpolnil obljubo, saj bi delavci, če v prihodnjih dneh dobijo izplačane marčevske plače, predlog za stečaj lahko umaknili. S proizvodnjo vezanih plošč je namreč povezana tudi proizvodnja laminatov.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: Tomaž Penko.